

обсягами виробництва з новітніми галузями, народженнями кількох інформаційних революцій, космосом і ВПК.

Але ці взаємозв'язки в наших умовах ще не достатньо вивчені, потребують серйозного наукового, насамперед, соціологічного аналізу. Разом з цим вже сьогодні спеціалісти усвідомили і небезпеку у використанні спорту як інструменту «брудної» політики, закликають повернути йому первісне призначення посла миру, дружби між народами, дружнього суспільства замість війни та розбрату.

Головний висновок початкового етапу нашого дослідження: феномен взаємин політики і спорту становить не тільки академічний, але й зростаючий практичний інтерес з точки зору сучасного політичного процесу в СНД.

Автори переконані в необхідності подальшого, у т.ч. колективного дослідження цього явища, у важливості впровадження спецкурсу (чи факультативу) при вивченні у спортивних вузах політології, соціології, олімпійського та професійного спорту, підготовки навчально-методичного посібника.

Особливої актуальності набувають:

- 1) Визначення механізмів посилення політичного представництва спорту в органах державної влади, законного лобювання його інтересів;
- 2) Ефективне використання усієї системи ЗМІ для пропагандистського забезпечення та розширення представництва спортсменів і спортивних діячів в законодавчих органах влади;
- 3) Розробка в рамках «паблік рілейшнз» методології та методики такого інформаційного забезпечення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт. Кн.1 - Киев: Олимпийская литература, 194. - С.418-429.
2. Кудіненко В.М., Олійник М.О., Епштейн Л.Ю. Спорт і політика: минуле та сучасні проблеми взаємодії // Слобожанський науково-спортивний вісник. - Вип.1. - Харків: ХАДІФК, 1998.
3. Sport and Politics. The 1984 Olympic Congress // Proceedings, v.7. - Human Kinetics Publ., Champaign, III, 1986. - 214 p.
4. Lee J.-Y. Sport nationalism in the modern Olympic Games // Doctoral Diss. -University of Northern Colorado - 1990. - 252 p.
5. Trait R. The politicization of the modern Olympic Games // Doctoral Diss. -University of Oregon - 1984. - 314 p.

POLITICS AND SPORTS: TOPICAL ISSUES OF THEIR INTERCONNECTIONS IN THE COUNTRIES OF THE COMMONWEALTH OF INDEPENDENT STATES

SERGEY MATYUSHCHENKO, LEONID TARAN

The Khrarkov State Institute of Physical Culture

Expanding interconnections of politics and sports are the subject of studies of many monographs and PhD theses in the West. The authors find it actual to conduct such researches in the CIS countries using informants' opinion poll and other up-to-date methods of sociology.

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

НІНЕЛЬ МАЦКЕВИЧ

Луцьке педагогічне училище

Завдання побудови демократичного суспільства з високорозвиненою економікою, духовне відродження українського народу об'єктивно зумовлюють потребу у розвитку національної освіти, здатної забезпечити сучасні навчальні заклади професійно компетентними, інтелігентними, соціально зрілими вчителями, які відчувають значущість своєї діяльності та відповідальність за здоров'я дітей. З огляду на

критичну ситуацію із станом здоров'я і необхідністю підвищення рухової активності дітей все більш вагомими стають дослідження, пов'язані з професійною діяльністю вчителя початкової школи, підготовкою майбутніх фахівців, здатних компетентно вирішувати завдання фізичного виховання молодших школярів у різних організаційних формах. Адже в контексті вирішення оздоровчих завдань фахівець, що працює в початковій школі, виконує головну роль в організації активної рухової діяльності протягом навчального дня, формує мотиви, виховує звичку до систематичних занять фізичними вправами, здійснює зв'язок з сім'єю, спрямовує і контролює самостійну діяльність дітей, проводить навчальну та позакласну роботу.

Сутність готовності до педагогічної діяльності трактується вченими як цілісний прояв особистості, комплексна здібність до діяльності певного типу, результат професійної освіти і виховання, соціальної зрілості особистості [2, 3]. Науковцями в структурі готовності виділено такі компоненти як психологічний, психофізіологічний, науково-теоретичний, фізичний та практичний [1, 4].

Вивченням широкого спектра питань професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури займалася значна кількість дослідників. Водночас фізкультурно-оздоровча робота в початковій школі за своїми завданнями, змістом, формами є важливою ланкою і практично реалізується вчителем молодших класів. Проте в науковій літературі практично відсутні дослідження проблеми формування готовності майбутніх учителів початкової школи до здійснення педагогічної діяльності оздоровчого напрямку, а досвід роботи автора свідчить про недооцінку ролі вчителя-класовода у реалізації оздоровчих завдань. Отже, виникла нагальна потреба розробки змісту, форм, засобів, методів формування готовності майбутніх учителів початкової школи до роботи з фізичного виховання.

Задачі дослідження:

1. Визначити стан готовності майбутніх учителів початкової школи до роботи з фізичного виховання.
2. Виявити кореляційні взаємозв'язки між компонентами професійної готовності майбутніх фахівців.
3. Розробити і експериментально перевірити технологію формування готовності майбутніх учителів початкової школи до роботи з фізичного виховання.

У дослідно-експериментальній роботі взяли участь 310 студентів Луцького та Володимир-Волинського педагогічного училищ, Дубенського коледжу Рівненського державного гуманітарного університету. Експериментальне дослідження процесу формування готовності до фізкультурно-оздоровчої роботи з молодшими школярами в системі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи дають підстави констатувати:

1. Встановлено рівні сформованості компонентів готовності студентів педагогічного училища до роботи з фізичного виховання:

Дослідження стану психологічної готовності засвідчило, що домінуючі мотиви занять фізичними вправами пов'язані у студентів з інтересом до будови тіла, станом здоров'я і практично відсутні професійно-ціннісні мотиви. 66,7% респондентів готові взяти на себе відповідальність за оздоровлення і фізичний розвиток учнів, самостійно проводити фізкультурно-оздоровчі заходи і уроки фізичної культури. За показниками мотивації досягнення виявлено середній бал 126 (максимально можливий – 210), вольових якостей – 11,5 (максимальний – 23). Оцінка емоційного стану становить: настрою – 3,92; самопочуття – 3,61; активності – 3,43 бала (5 – максимальна).

Виявлено достатній рівень психофізіологічної готовності. Середній показник розподілу і переключення уваги – 6,37 бала, оперативної пам'яті – 5,97 (максимально можливий – 9). Аналіз результатів експерименту засвідчив середню точність відчуття часових відрізків – 0,815 с, зусиль – 2,74 кг (відхилення від заданої величини).

Дослідження стану науково-теоретичної готовності майбутніх учителів початкової школи показав високий рівень суспільно-філософських і психолого-педагогічних знань, середня оцінка становить відповідно 4,45 та 4,55 бала. Зареєстровано достатній рівень знань медико-біологічного циклу дисциплін – 4,08 бала. За підсумками опитування з курсу “Теорія та методика фізичного виховання” встановлено середню оцінку спеціальних знань 3,85 бала.

Аналіз показників фізичної готовності студентів педагогічного училища засвідчив їх невисокий рівень. 35,63% майбутніх учителів мають незадовільний стан здоров'я. Розвиток фізичних якостей і рухових умінь відповідно до Державних тестів оцінено так: середній бал витривалості – 2,74; сили – 2,61; швидкості – 2,27; спритності – 2,74; гнучкості – 3,55. Виявлено лише 25% студентів, рівень фізичної готовності яких оцінено на “5” і “4”.

В процесі експерименту визначено рівень практичної готовності майбутніх учителів початкової школи до ведення фізкультурно-оздоровчої роботи з молодшими школярами. Середня оцінка професійних умінь становить 4,29 бала. Кращі результати спостерігались в умінні вирішувати завдання уроку фізичної культури (4,67 бала), найнижчі оцінки у володінні спортивною термінологією (3,87 бала).

2. Визначений взаємовплив між компонентами готовності студентів педагогічного училища до роботи з фізичного виховання. Результати експерименту свідчать про тісний взаємозв'язок практичної і науково-теоретичної готовності ($r=0,64$). Встановлено вірогідну залежність практичного компоненту від психолого-педагогічних знань (0,67), спеціальних (0,63), медико-біологічних (0,56) (рис 1).

Рис. 1. Взаємозв'язки практичної готовності з компонентами науково-теоретичної готовності.

Виявлено тісний взаємозв'язок більшості практичних умінь із спеціальними знаннями. Отримані дані показують відсутність вірогідних кореляційних зв'язків між показниками практичної та психологічної, психофізіологічної, фізичної готовності. Це дає підстави стверджувати, що рівень практичних умінь більшою мірою залежить від рівня знань студентів, ніж від їх психологічних якостей, фізичної підготовленості чи функціонального стану.

Аналіз внутрішньосистемного взаємовпливу довів велику насиченість зв'язків між окремими елементами практичної готовності, що є підтвердженням сутності її як цілісної системи взаємопов'язаних компонентів.

3. Розроблено і впроваджено в навчально-виховний процес педагогічного училища технологію формування готовності майбутніх учителів початкової школи до роботи з фізичного виховання. Дана система цілеспрямованого педагогічного впливу передбачала розробку авторської програми курсу "Теорія та методика фізичного виховання" для педагогічних училищ; впровадження засобів виховання позитивної мотивації у студентів та формування умінь мотивувати заняття фізичними вправами; застосування засобів та методів, які спрямовують майбутню професійну діяльність студентів в оздоровчому напрямку; використання в навчальному процесі сучасних форм організації і контролю, проблемних методів навчання, групових технологій – їх авторських варіантів; здійснення комплексного підходу до підготовки майбутніх учителів початкової школи з міждисциплінарною інтеграцією знань різних предметів та трансформацію курсу "Фізичне виховання" в професійно-педагогічному напрямку.

4. Впровадження в практику підготовки майбутніх учителів початкової школи запропонованої технології дозволило достовірно підвищити рівень готовності студентів педагогічного училища до роботи з фізичного виховання (табл. 1).

Таблиця 1

Рівень готовності студентів експериментальної та контрольної груп до роботи з фізичного виховання після педагогічного експерименту

Показники	Група студентів		Достовірність різниці
	Експериментальна	контрольна	
Психологічна готовність			
Мотивація досягнення (бали)	134 ± 0,14	131 ± 0,10	<0,001
Загальний індекс вольового самоконтролю (бали)	12,1 ± 0,04	11,7 ± 0,03	<0,001
Наполегливість(бали)	8,43 ± 0,03	8,12 ± 0,02	<0,001
Самовладання(бали)	6,45 ± 0,014	6,43 ± 0,012	>0,05
Активність(бали)	3,45 ± 0,005	3,43 ± 0,004	<0,01
Самопочуття (бали)	3,58 ± 0,006	3,60 ± 0,005	>0,05
Настрій(бали)	3,98 ± 0,004	3,97 ± 0,005	>0,05
<i>Психофізіологічна готовність (бали)</i>			
Увага (бали)	6,41 ± 0,02	6,33 ± 0,01	<0,001
Оперативна пам'ять(бали)	6,01 ± 0,01	5,98 ± 0,002	<0,001
Точність вимірювання часу (відхилення від заданого), с	0,805 ± 0,002	0,82 ± 0,002	<0,001
Точність вимірювання зусиль (відхилення від заданого), кг	2,62 ± 0,0068	2,60 ± 0,0074	>0,05
<i>Науково-теоретична готовність (бали)</i>	4,294 ± 0,0052	4,19 ± 0,0047	<0,001
<i>Фізична готовність (бали)</i>	2,78 ± 0,0083	2,77 ± 0,0085	>0,05
<i>Практична готовність (бали)</i>	4,357 ± 0,0087	4,298 ± 0,0081	<0,001

- психологічна готовність: вірогідна різниця в оцінках студентів контрольної та експериментальної груп спостерігалась в мотивації досягнення, оцінці вольових якостей, наполегливості ($P < 0,001$) і активності ($P < 0,01$);

- психофізіологічна готовність: достовірну різницю показників встановлено лише в тесті на увагу та точність вимірювання часових відрізків ($P < 0,001$);
- науково-теоретична готовність: за всіма показниками студенти експериментальної групи мали вірогідно вищі оцінки, ніж контрольної;
- фізична готовність: позитивні зміни встановлено лише за оцінками витривалості ($P < 0,05$) та спритності ($P < 0,001$);
- практична готовність: показники всіх компонентів у студентів експериментальної групи вищі, причому майже за всіма професійними уміннями зареєстровано найбільш достовірну різницю ($P < 0,001$).

5. Дані педагогічного експерименту вказують на вірогідне підвищення рівня готовності майбутніх учителів початкової школи до роботи з фізичного виховання, що свідчить про ефективність авторської технології та доцільність її впровадження в звичайно-виховний процес педагогічних училищ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Заремба Л.В. *Формирование у студентов пединститута готовности к организации внеурочной деятельности учащихся: Автореф. дис...канд. пед. наук: 13.00.01 / Киевский государственный педагогический институт им. А.М.Горького. – К., 1990. – 22 с.*
2. Линенко А.Ф. *Теория і практика формування готовності студентів педагогічних вузів до професійної діяльності: Автореф. дис...докт. пед. наук: 13.00.01, 13.00.04 / Інститут педагогіки АПН України. – К., 1996. – 44 с.*
3. Петунин О.В. *Теоретические основы подготовки студентов к профессиональной деятельности учителя физической культуры: Автореф. дис. докт пед. наук: 13.00.04 / Санкт-Петербургская государственная академия физической культуры им. П.Ф. Лесгафта. – Санкт-Петербург, 1996. – 48 с.*
4. Слостенин В.А., Виленский М.Я. *Реформа школы и готовность учителя к профессиональной деятельности: вопросы методологии и теории // Теория и практика физической культуры. – 1985. – № 6. – С. 43-45.*

THE READINESS FORMATION OF FUTURE TEACHERS OF ELEMENTARY SCHOOL TO WORK AT PHYSICAL EDUCATION

NINEL MATSKEVICH
Lutsk Pedagogic College

In the article we defined the level of professional readiness of teachers of elementary school to work at physical education. The intercommunications between psychological, psychophysiological, physical, scientifically-practical and practical components are set. The readiness forming technology of students of pedagogic college to sports-sanitary work with schoolboys is developed.

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ УМІНЬ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ У СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

ЛІЛІЯ МОРСЬКА

Інститут педагогіки АПН України, м. Київ

Обов'язковим заключним компонентом будь-якої складної дії або діяльності є контроль, який дозволяє визначити відповідність чи невідповідність результатів навчання